

"HAYOTGA MUHABBAT" — JEK LONDON

Ibrohimova Mohlaroy Abdubannob qizi
Qo'qon Davlat Universiteti 3-bosqich talabasi

Annotatsiya. Hayotga muhabbat" – amerikalik yozuvchi Jek Londonning mashhur hikoyasi bo'lib, unda og'ir sinovlarga uchragan insonning yashash uchun kurashi, kuchli irodasi va tiriklikka bo'lgan ulkan muhabbati tasvirlangan. Asarda insonning yashashga bo'lgan cheksiz intilishi, tabiat bilan kurashi, ruhiy kechinmalari va hayotga muhabbat g'oyasi badiiy jihatdan yoritilgan. Hikoya qahramonining og'ir sinovlar qarshisidagi matonati hamda inson irodasining cheksiz imkoniyatlari tahlil etiladi.

Amerikalik adib Jek London jahon adabiyotida inson va tabiat o'rtasidagi kurashni o'ziga xos mahorat bilan tasvirlagan yozuvchilardan biridir. Uning "Hayotga muhabbat" hikoyasi insonning yashash istagi naqadar kuchli ekanini ko'rsatadigan eng mashhur asarlardan sanaladi. Hikoya o'quvchini qahramon bilan birga mashaqqatli yo'lni bosib o'tishga, uning ruhiy kechinmalarini his etishga undaydi.

Kalit so'zlar: kechinma, hayot, muhabbat, inson, yashash, qiyinchilik, asar, konflikt, umid, kurash

Kirish

Asarning asosiy g'oyasi insonning yashashga bo'lgan muhabbati barcha qiyinchiliklardan ustun turishidir. Hikoya shuni ko'rsatadiki, inson tanasi holdan toyishi mumkin, ammo uning yashash istagi so'nmasa, u eng og'ir sinovlarni ham yenga oladi.

Bill obrazi esa aksincha, do'stlik va insoniylikka xiyonat timsolidir. Muallif shu orqali insoniy fazilatlarining qadrini yanada chuqurroq ochib beradi. Hikoyada tabiat tasviri juda jonli va ta'sirchan berilgan. Sovuq tundra, botqoqlar, qor, shamol va ochlik qahramon ruhiy holati bilan uyg'unlashadi. Psixologik tasvirlar kuchli bo'lib, qahramonning qo'rquvi, umidi va yashash ishtiyoqi chuqur ochib beriladi.

Muallif realizm va romantizm unsurlarini uyg'unlashtirib, inson irodasining qudratini yuksak badiiy mahorat bilan ifodalaydi. Asardagi asosiy konflikt — inson va tabiat o'rtasidagi kurashdir. Shu bilan birga, insonning o'zi bilan kurashi, ya'ni ochlik, qo'rquv, tushkunlik va umidsizlikni yengishi ham muhim ichki konfliktni tashkil etadi. Hayotga muhabbat" bugungi kunda ham o'z ahamiyatini yo'qotmagan. Asar insonni qiyinchiliklar oldida taslim bo'lmaslikka, sabrli va matonatli bo'lishga undaydi. Har qanday murakkab vaziyatdan chiqish uchun avvalo umid va iroda zarurligi hikoyaning bosh xulosasidir.

Tadqiqot metodologiyasi

"Hayotga muhabbat" insonning yashashga bo'lgan cheksiz intilishi, mustahkam irodasi va tabiat bilan kurashini yorituvchi falsafiy asardir. Voqealar rivoji davomida bosh qahramon ochlik, sovuq, yolg'izlik va holdan toyishga qaramay taslim bo'lmaydi. Uning har bir qadami hayot uchun kurash ramziga aylanadi.

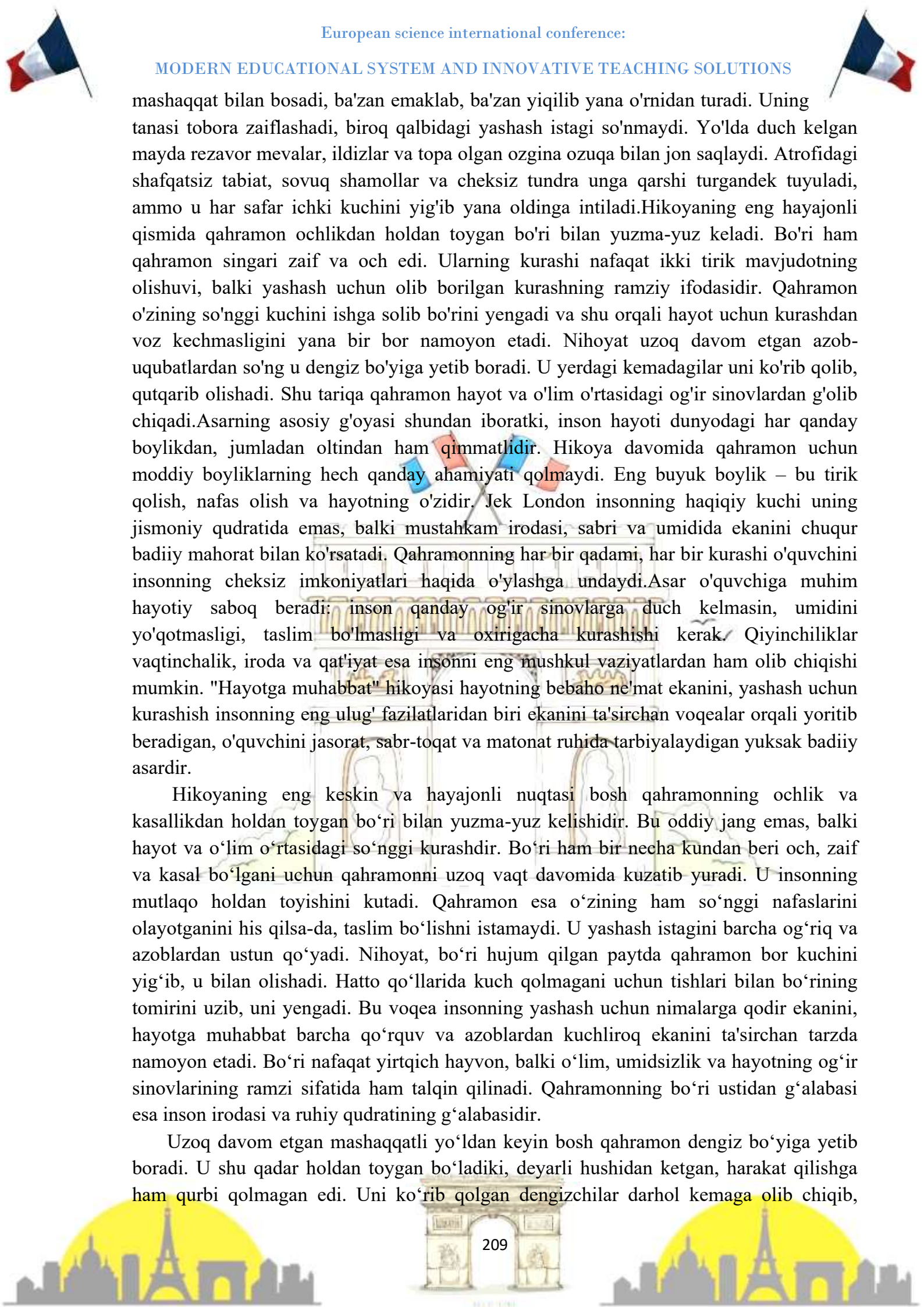
Asarda inson va tabiat o'rtasidagi ziddiyat yetakchi o'rinni egallaydi. Tabiat qahramonni tinimsiz sinovdan o'tkazadi, biroq uning yashash istagini yenga olmaydi.

Muallif psixologik tasvirlar orqali qahramonning ichki kechinmalarini chuqur ochib beradi.

Hikoyaning asosiy g'oyasi shundan iboratki, insonning haqiqiy kuchi uning jismoniy imkoniyatida emas, balki matonati, sabri va hayotga bo'lgan muhabbatidadir. Asar kitobxonni qiyinchiliklar oldida taslim bo'lmaslikka, har qanday vaziyatda umidni saqlab qolishga chorlaydi. Ikki sayohatchi Shimolning sovuq sahrosida og'ir ahvolga tushib qoladi. Bill ismli hamroh oyog'i jarohatlangan sherigini tashlab ketadi. Yolg'iz qolgan qahramon ochlik, sovuq va holdan toyishga qaramay yashash uchun kurashadi. U yo'lda mevalar, ildizlar va mayda baliqlar bilan oziqlanib, omon qolishga harakat qiladi. Ko'plab mashaqqat va sinovlarni boshdan kechirgan qahramon kuchli irodasi hamda hayotga bo'lgan muhabbati tufayli taslim bo'lmaydi va oxir-oqibat qutqarilish umidiga erishadi. Do'sti tomonidan tashlab ketilishi ko'rsatilgan. Hikoyaning boshida bosh qahramon oyog'idan jarohatlanib, harakatlanishi qiyinlashadi. Shu paytda uning hamrohi Bill ortiga qaramay, uni yolg'iz tashlab ketadi. Bu voqea qahramon uchun eng og'ir ruhiy sinovlardan biriga aylanadi. Do'stining xiyonatiga qaramay, u umidsizlikka tushmaydi va yashash uchun kurashni davom ettiradi. Muallif ushbu voqea orqali haqiqiy insonning kuchi boshqalarning yordami emas, balki o'z irodasi va hayotga bo'lgan ishonchida ekanini ko'rsatadi. Oyog'i shikastlangan qahramonning hayot uchun kurashi tasvirlangan. Bosh qahramon oyog'i shikastlanganiga, ochlik va sovuqdan holdan toyganiga qaramay, yashash uchun kurashni to'xtatmaydi. U har bir qadamni katta azob bilan bosadi, ammo taslim bo'lmaydi. Ochlikni yengish uchun mevalar, ildizlar va mayda baliqlar bilan oziqlanadi. Qiyin sharoit, yolg'izlik va umidsizlik uni sindira olmaydi. Aksincha, bu sinovlar uning irodasi va matonatini yanada mustahkamlaydi. Qahramonning ana shu qat'iyati hayotga bo'lgan cheksiz muhabbatni ifodalaydi. Muallif insonning eng katta kuchi uning jismoniy qudratida emas, balki yashashga bo'lgan ishonchi, sabri va irodasida ekanini ta'sirchan tarzda ko'rsatadi. Qolaversa, og'ir tabiiy sinovlar, do'st xiyonati va insonning yashash uchun qahramonona kurashini hikoya qiladi. Asosiy g'oya — hayot naqadar ulug' va qadrli ekanligini ko'rsatishdir.

Tahlil va natija

Jek Londonning "Hayotga muhabbat" hikoyasi insonning yashashga bo'lgan cheksiz intilishi, matonati va kuchli irodasini tasvirlaydigan eng ta'sirchan asarlardan biridir. Asar voqealari shimolning sovuq va shafqatsiz tabiat qo'ynida kechadi. Hikoya boshida uzoq yo'ldan qaytayotgan ikki yo'lovchi – Bill va uning hamrohi nihoyatda charchagan, och va holdan toygan holatda yo'l bosib kelayotgan bo'ladi. Ularning oziq-ovqati tugagan, yo'li esa nihoyatda og'ir edi. Yo'lda bosh qahramonning oyog'i lat yeydi va u yurishga qiynalib qoladi. Ana shu og'ir vaziyatda Bill insoniylikni unutib, o'z sherigini yolg'iz tashlab ketadi. Hamrohining yordamga muhtoj ekaniga qaramay, u orqasiga ham qaramasdan yo'lida davom etadi. Bu voqea hikoyadagi eng achchiq va fojeali lahzalardan biri bo'lib, inson xiyonati va mehr-shafqatning yo'qolishini yaqqol ko'rsatadi. Yolg'iz qolgan qahramon esa taslim bo'lmaydi. U qattiq sovuq, ochlik, tashnalik, kasallik va holdan toyishga qaramay, yashash uchun kurashni davom ettiradi. Har bir qadamni katta

mashaqqat bilan bosadi, ba'zan emaklab, ba'zan yiqilib yana o'rnidan turadi. Uning tanasi tobora zaiflashadi, biroq qalbidagi yashash istagi so'nmaydi. Yo'lda duch kelgan mayda rezavor mevalar, ildizlar va topa olgan ozgina ozuqa bilan jon saqlaydi. Atrofidagi shafqatsiz tabiat, sovuq shamollar va cheksiz tundra unga qarshi turgandek tuyuladi, ammo u har safar ichki kuchini yig'ib yana oldinga intiladi. Hikoyaning eng hayajonli qismida qahramon ochlikdan holdan toygan bo'ri bilan yuzma-yuz keladi. Bo'ri ham qahramon singari zaif va och edi. Ularning kurashi nafaqat ikki tirik mavjudotning olishuvi, balki yashash uchun olib borilgan kurashning ramziy ifodasidir. Qahramon o'zining so'nggi kuchini ishga solib bo'rini yengadi va shu orqali hayot uchun kurashdan voz kechmasligini yana bir bor namoyon etadi. Nihoyat uzoq davom etgan azob-uqubatlardan so'ng u dengiz bo'yiga yetib boradi. U yerdagi kemadagilar uni ko'rib qolib, qutqarib olishadi. Shu tariqa qahramon hayot va o'lim o'rtasidagi og'ir sinovlardan g'olib chiqadi. Asarning asosiy g'oyasi shundan iboratki, inson hayoti dunyodagi har qanday boylikdan, jumladan oltindan ham qimmatlidir. Hikoya davomida qahramon uchun moddiy boyliklarning hech qanday ahamiyati qolmaydi. Eng buyuk boylik – bu tirik qolish, nafas olish va hayotning o'zidir. Jek London insonning haqiqiy kuchi uning jismoniy qudratida emas, balki mustahkam irodasi, sabri va umidida ekanini chuqur badiiy mahorat bilan ko'rsatadi. Qahramonning har bir qadami, har bir kurashi o'quvchini insonning cheksiz imkoniyatlari haqida o'ylashga undaydi. Asar o'quvchiga muhim hayotiy saboq beradi: inson qanday og'ir sinovlarga duch kelmasin, umidini yo'qotmasligi, taslim bo'lmasligi va oxirigacha kurashishi kerak. Qiyinchiliklar vaqtinchalik, iroda va qat'iyat esa insonni eng mushkul vaziyatlardan ham olib chiqishi mumkin. "Hayotga muhabbat" hikoyasi hayotning bebaho ne'mat ekanini, yashash uchun kurashish insonning eng ulug' fazilatlaridan biri ekanini ta'sirchan voqealar orqali yoritib beradigan, o'quvchini jasorat, sabr-toqat va matonat ruhida tarbiyalaydigan yuksak badiiy asardir.

Hikoyaning eng keskin va hayajonli nuqtasi bosh qahramonning ochlik va kasallikdan holdan toygan bo'ri bilan yuzma-yuz kelishidir. Bu oddiy jang emas, balki hayot va o'lim o'rtasidagi so'nggi kurashdir. Bo'ri ham bir necha kundan beri och, zaif va kasal bo'lgani uchun qahramonni uzoq vaqt davomida kuzatib yuradi. U insonning mutlaqo holdan toyishini kutadi. Qahramon esa o'zining ham so'nggi nafaslarini olayotganini his qilsa-da, taslim bo'lishni istamaydi. U yashash istagini barcha og'riq va azoblardan ustun qo'yadi. Nihoyat, bo'ri hujum qilgan paytda qahramon bor kuchini yig'ib, u bilan olishadi. Hatto qo'llarida kuch qolmagani uchun tishlari bilan bo'rining tomirini uzib, uni yengadi. Bu voqea insonning yashash uchun nimalarga qodir ekanini, hayotga muhabbat barcha qo'rquv va azoblardan kuchliroq ekanini ta'sirchan tarzda namoyon etadi. Bo'ri nafaqat yirtqich hayvon, balki o'lim, umidsizlik va hayotning og'ir sinovlarining ramzi sifatida ham talqin qilinadi. Qahramonning bo'ri ustidan g'alabasi esa inson irodasi va ruhiy qudratining g'alabasidir.

Uzoq davom etgan mashaqqatli yo'ldan keyin bosh qahramon dengiz bo'yiga yetib boradi. U shu qadar holdan toygan bo'ladiki, deyarli hushidan ketgan, harakat qilishga ham qurbi qolmagan edi. Uni ko'rib qolgan dengizchilar darhol kemaga olib chiqib,

hayotini saqlab qolishadi. Qahramon asta-sekin o'ziga keladi, biroq boshidan kechirgan ochlik va azoblar uning ruhiyatida chuqur iz qoldirgan bo'ladi. Shu sababli u kemadagi ovqatlarni yashirincha yig'ib, omboriga olib qo'ya boshlaydi. Chunki u yana och qolishdan, yana o'sha dahshatli kunlarni boshdan kechirishdan qo'rqadi. Bu holat inson ruhiyatining naqadar murakkab ekanini ko'rsatadi. Jismoniy jarohatlar vaqt o'tishi bilan tuzalishi mumkin, ammo og'ir sinovlarning ruhiy izlari uzoq vaqt saqlanib qoladi. Muallif aynan shu epizod orqali insonning hayotga bo'lgan cheksiz muhabbati, tirik qolish instinkti va boshidan kechirgan fojialarni unutish qanchalik qiyin ekanini chuqur ochib beradi.

Jek Londonning "Hayotga muhabbat" hikoyasi insonning eng buyuk boyligi uning hayoti ekanini chuqur falsafiy mazmunda yoritadi. Asarda qahramon ochlik, sovuq, kasallik, yolg'izlik, xiyonat va o'lim xavfiga qaramay, bir lahza ham yashash umidini yo'qotmaydi. U har bir qadamni mashaqqat bilan bosadi, har bir nafasini kurash orqali saqlab qoladi. Bo'ri bilan olishuv esa inson va o'lim o'rtasidagi ramziy jang bo'lib, unda g'olib bo'ladigan kuch — insonning mustahkam irodasi va hayotga bo'lgan muhabbatidir. Asar o'quvchiga shuni anglatadiki, haqiqiy jasorat faqat jismoniy kuchda emas, balki sinovlar qarshisida bukilmaslik, umidni yo'qotmaslik va har qanday vaziyatda oldinga intilishdadir. Hikoya inson ruhining cheksiz imkoniyatlarini, sabr-toqatning qudratini va yashashga bo'lgan intilishning buyukligini ulug'laydi. Shu sababli bu asar nafaqat sarguzasht hikoyasi, balki insoniyatning hayot, iroda, umid va matonat haqidagi eng chuqur falsafiy asarlaridan biri sifatida qadrlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Jek London "Hayotga muhabbat" hikoyasi